



МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН
ТОГТООЛ

2008 оны 05 сарын 06 өдөр

Дугаар 25

Төрийн ордон, Улаанбаатар хот

**Сонгуулийн хорооны гишүүний ёс
зүйн дүрэм батлах тухай**

Монгол Улсын Их Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 14.4 дэх хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1. Сонгуулийн хорооны гишүүний ёс зүйн дүрмийг хавсралтаар баталсугай.
2. Энэ тогтоолыг батлагдсан өдөр буюу 2008 оны 5 дугаар сарын 06-ны өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

Д.ЛҮНДЭЭЖАНЦАН

СОНГУУЛИЙН ХОРООНЫ ГИШҮҮНИЙ ЁС ЗҮЙН ДҮРЭМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Бүх шатны сонгуулийн хорооны гишүүн /цаашид “хорооны гишүүн” гэх/-ээс сонгуулийн хорооны бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэх, сонгуулийг зохион байгуулах үйл ажиллагаандаа баримтлах зарчим, ёс зүйн хэм хэмжээг тогтоож мөрдүүлэхэд энэхүү дүрмийн зорилго оршино.

1.2. Энэхүү дүрэм нь сонгуулийг шударга, зөв зохион байгуулах нөхцөлийг бүрдүүлэхийн зэрэгцээ сонгуулийн хорооны гишүүн сонгуулийн хуульд заасан бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэх, тэднийг аливаа зөрчил, хууль бус үйлдлээс сэргийлж, нэр төрийг нь хамгаалахад чиглэгдэнэ.

1.3. Сонгуулийн ерөнхий хороо, нутаг дэвсгэр, тойрог, түүний салбар, хэсгийн хорооны гишүүн энэ дүрмийг сахин мөрдөнө.

1.4. Сонгуулийн ерөнхий хорооны гишүүн нь хуульд заасны дагуу Үндсэн хуульд тангараг өргөх ба өргөсөн тангарагтаа үнэнч байна.

1.5. Хорооны гишүүн нь сонгуулийн бэлтгэл ажлыг бүрэн дүүрэн хангаж, сонгууль, санал асуулгыг шударга, хуулийн дагуу явуулахад үйл ажиллагаагаа чиглүүлж ажиллана.

Хоёр. Ёс зүйн хэм хэмжээ

2.1. Хорооны гишүүн нь ёс зүйн дараахь хэм хэмжээг сахин мөрдөнө:

2.1.1. албан үүргээ гүйцэтгэхдээ сонгогчийн эрх ашгийг хүндэтгэн Монгол Улсын сонгуулийн хууль тогтоомж, түүнд нийцүүлэн сонгуулийн хорооноос гаргасан шийдвэрийг чанд дагаж мөрдөх;

2.1.2. хорооны хуралдаан, хэлэлцэх асуудал, гаргасан шийдвэр, түүнийг мэдээлэх, тайлбар өгөх болон бусад ажлыг ил тод явуулах бөгөөд мэдээллийг нуун дарагдуулах, цаг алдагдуулахыг цээрлэх;

2.1.3. сонгуулийн хороо, түүний гишүүдээс нийтэд өгөх мэдээлэл нь хоёрдмол утгагүй, товч тодорхой, эмх цэгцтэй, бодит баримтад тулгуурласан, хуулийн үндэслэлтэй байх;

2.1.4. сонгуулийн ажлыг гүйцэтгэхдээ сонгогчийн эрхийг хүндэтгэн, сонгогчдыг сонгуульд оролцохыг уриалж ажиллах бөгөөд сонгогчидтой соёлтой харилцах, сонгуулийн үйл ажиллагаа, хууль тогтоомжийг үнэн зөв ойлгуулах;

2.1.5. сонгогчдыг сонгуульд чөлөөтэй оролцуулах, ялангуяа өндөр настай, хөгжлийн бэрхшээлтэй, бичиг үсэг мэдэхгүй, алс хол амьдардаг сонгогчдыг сонгуульд оролцох нөхцөлөөр хангахад дэмжлэг үзүүлэх;

2.1.6. хорооны хуралдаанд хууль тогтоомжийг хүндэтгэн, үзэл бодлоо чөлөөтэй илэрхийлэх;

2.1.7. хорооны гишүүдийн олонхийн саналаар гаргасан шийдвэрийг намын харъяалал, үзэл бодлын зөрүүгээс үл хамааран хүндэтгэн мөрдөж ажиллах;

2.1.8. хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр хорооны гишүүдийн олонхийн саналаар гаргасан хамтын шийдвэрийг ташаа буюу гуйвуулсан тайлбар хийхийг цээрлэх;

2.1.9. үйл ажиллагаандаа сонгуулийн байгууллага, ажилтны нэр төрийг хамгаалж ажиллах зарчмыг баримтлах;

2.1.10. нам, эвслийн ажилтан, нэр дэвшигч, сонгогч хэнийг ч үл ялгаварлах, сонгуулийн хороо, бусад гишүүний эрхийг хүндэтгэх, хүлээлгэсэн итгэлийг даах зарчмаар ажиллах;

- 2.1.11.сонгуулийг зохион байгуулах бүх үйл ажиллагаанд нам, эвсэл, нэр дэвшигчийн эрх ашгийн үүднээс бус зөвхөн хууль дээдлэх зарчмыг чанд мөрдөж ажиллах;
- 2.1.12.нам, эвсэл, нэр дэвшигчийн үйл ажиллагааг дэмжих, эсхүл шүүмжлэх, эсэргүүцэх байр сууринаас бус улс төрийн хувьд төвийг сахиж ажиллах;
- 2.1.13.үйл ажиллагаандаа зан харилцааны доголдол гаргахгүй байхыг эрхэмлэх.

2.2.Хорооны гишүүнд дараахь зүйлийг хориглоно:

- 2.2.1.хорооны шийдвэр гаргахад бусад гишүүдэд нөлөөлөх, хуралдаан таслах, хуралдаан хаяж явахыг хориглоно;
- 2.2.2.нам, эвсэл, нэр дэвшигчийн ухуулга сурталчилгаа, хүлээн авалтад оролцох, тэднээс урамшуулал, бэлэг сэлт авах, нам, эвсэл, нэр дэвшигчийн сурталчилгаанд зориулсан зүйл хэрэглэх, аль нэг нэр дэвшигчийн эрх ашигт нийцүүлэн үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно;
- 2.2.3. сонгуулийн ажил гүйцэтгэж явахдаа болон сонгуулийн ажлын байранд согтууруулах ундаа, мансууруулах бодис хэрэглэхийг хориглоно;
- 2.2.4. хорооны гишүүний хувьд бусдын өмнө үүрэг хүлээх, албан ажлын давуу тал, боломжийг хувийн зорилгоор ашиглах, бүдүүлэг зан авир гаргахыг хориглоно;
- 2.2.5.өөрийн гэр бүл, төрөл садан сонгуульд нэр дэвшсэн тохиолдолд түүнийг дэмжсэн үйл ажиллагаа явуулах, сонгуулийн хороогоор асуудал нь хэлэлцэгдэх, шийдвэр гаргахад оролцох буюу гишүүдэд нөлөөлөхийг хориглоно;
- 2.2.6.сонгуулийн баримт бичгийг хуурамчаар үйлдэх, сонгуулийн дүнг зориудаар буруу ташаа гаргах, сонгогч саналаа нууцаар, чөлөөтэй илэрхийлэх эрхийг зөрчих, сонгуулийн дүнд хууль бусаар нөлөөлөхийг хориглоно.

2.3.Хорооны гишүүд нь нэр дэвшигчид, нэр дэвшүүлсэн улс төрийн намын удирдах ажилтан, төрийн бусад албан тушаалтантай уулзсан тухайгаа үнэн зөв мэдээлнэ.

Гурав. Ёс зүйн зөрчил, авах арга хэмжээ

3.1.Сонгуулийн хорооны гишүүний ёс зүйн зөрчил гэж энэ дүрмээр тогтоосон ёс зүйн хэм хэмжээг санаатай буюу санамсаргүй зөрчсөн үйлдэл, эс үйлдэхүйг хэлнэ.

3.2.Энэхүү дүрмээр тогтоосон ёс зүйн хэм хэмжээг зөрчсөн хорооны гишүүнийг хорооны хуралдаанаар хэлэлцэж, сануулах арга хэмжээ авч дээд шатны сонгуулийн байгууллагад мэдэгдэнэ.

3.3.Энэ дүрмийн 2.2.3 дахь заалтыг зөрчсөн хорооны гишүүнийг тухайн хорооны бүрэлдэхүүнээс огцруулна.

3.4.Ёс зүйн зөрчил гаргасан гишүүн өөрөө хорооны гишүүнээс чөлөөлөгдөх хүсэлтээ гаргаж болно.

3.5.Хорооны гишүүн ёс зүйн хэм хэмжээг дахин зөрчвөл сонгуулийн хорооны хуралдаанаас түүнийг хорооны гишүүнээс огцруулах тухай саналыг дээд шатны сонгуулийн байгууллага, холбогдох эрх бүхий байгууллагад тавьж шийдвэрлүүлнэ.

3.6.Сонгуулийн ерөнхий хорооны гишүүн ёс зүйн зөрчил гаргасан, тангарагаасаа няцсан бол тус Хорооны хуралдаанаар авч хэлэлцэнэ.

---oOo---